

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 3. travnja 2026.

Analiza odluke

Picig i drugi protiv Hrvatske
zahtjev br. 25866/21

čl. 2. Konvencije – pravo na život ***Republika Hrvatska nije propustila ispuniti svoju pozitivnu obvezu zaštite javne sigurnosti i života bliskog srodnika podnositeljica zahtjeva***

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od tri suca, donio je 13. studenog 2025. odluku o nedopuštenosti zahtjeva u predmetu pozitivne obveze države da štiti živote osoba pod njezinom nadležnošću na temelju članka 2. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Bliskog srodnika podnositeljica, J.M.-a, usmratio je 1999. godine u trgovini u Borovu profesionalni vojnik T.B., koji u vrijeme počinjenja kaznenog djela nije bio u službi, već na dopustu, te je patio od teškog poremećaja ličnosti. Ubojstvo je počinio koristeći automatsku pušku koju je nezakonito posjedovao, a koju je pribavio tijekom rata. Zbog počinjenog ubojstva T.B. je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina. Podnositeljice su 2008. pokrenule parnični postupak protiv Republike Hrvatske radi naknade štete. U postupku su tvrdile da je država, kao vlasnik oružja kojim je počinjeno ubojstvo odgovorna za smrt njihovog srodnika jer je dopustila da osoba s teškim poremećajem ličnosti obavlja vojnu službu bez odgovarajućeg nadzora. Nakon provedenog dokaznog postupka Općinski sud u Virovitici utvrdio je da sporna puška nikada nije bila evidentirana kao vlasništvo države niti je bila zadužena u okviru vojne službe, već ju je počinitelj posjedovao nezakonito kao privatno oružje. Predmetni sud je također utvrdio da u vrijeme počinjenja djela T.B. nije obavljao vojnu službu niti je djelo bilo povezano s njezinim obnašanjem. Županijski sud u Bjelovaru potvrdio je prvostupanjsku presudu, ponovivši zaključak da nije postojala odgovornost države po osnovi vlasništva opasne stvari ni po osnovi službenog odnosa, a niti je postojala uzročna veza između eventualnih propusta države i nastale štete. Vrhovni sud je odbio reviziju podnositeljica, a Ustavni sud ustavnu tužbu, utvrdivši da u predmetu podnositeljica nije došlo do povrede prava na život.

Pred Europskim sudom podnositeljice su prigovorile da Hrvatska nije ispunila svoju pozitivnu obvezu zaštite života jer nije poduzela odgovarajuće mjere radi sprječavanja nezakonitog posjedovanja vatrenog oružja, osobito u kontekstu poslijeratnih okolnosti.

Članak 2. Konvencije ne obvezuje državu samo da se suzdrži od namjernog i nezakonitog oduzimanja života, već i da poduzme odgovarajuće mjere radi zaštite života osoba pod svojom nadležnošću ([Centar za pravna istraživanja u ime Valentina Câmpeanua protiv](#)

[Rumunjske \[VV\]](#)¹, br. 47848/08, stavak 130., 17. srpnja 2014.). Sukladno praksi Europskog suda ta pozitivna obveza ima dva aspekta:

- (i) obvezu poduzimanja preventivnih operativnih mjera te
- (ii) obvezu uspostave odgovarajućeg zakonodavnog okvira.

(i) Obveza poduzimanja preventivnih operativnih mjera

U kontekstu poduzimanja preventivnih operativnih mjera radi zaštite od radnji trećih osoba, Europski sud je razvio načelo prema kojem je država obvezna poduzeti preventivne mjere ako su vlasti znale ili su morale znati za postojanje stvarnog i neposrednog rizika za život određene osobe te nisu poduzele mjere koje su se razumno mogle očekivati kako bi se taj rizik izbjegao. Također, obveza poduzimanja razumnih preventivnih mjera nastaje i kada postoji stvarna i neposredna opasnost za javnu sigurnost ([Kotilainen i drugi protiv Finske](#)², br. 62439/12, stavci 70.-73., 17. rujna 2020.). Međutim, obveza poduzimanja preventivnih operativnih radnji mora se tumačiti na način koji ne nameće nerazmjern ili nemoguć teret državnim tijelima, uzimajući u obzir nepredvidivost ljudskog ponašanja i ograničene resurse ([Osman protiv Ujedinjene Kraljevine](#)³, br. 23452/94, stavci 115.–116., 28. listopada 1998.). Istu stoga treba shvatiti kao obvezu sredstava, a ne rezultata. Europski sud pritom ispituje jesu li domaća tijela provela odgovarajuću procjenu rizika, je li takav rizik postojao ili je morao biti prepoznat, te jesu li poduzete adekvatne preventivne mjere. Ocjena se uvijek provodi u svjetlu informacija koje su vlastima bile dostupne u relevantnom trenutku, bez oslanjanja na naknadno sagledavanje događaja ([Kurt protiv Austrije \[VV\]](#)⁴, br. 62903/15, stavak 160., 15. lipnja 2021.).

Primjenjujući navedena načela na predmet podnositeljica Europski sud je primijetio da iz utvrđenja hrvatskih sudova proizlazi da je T.B. u vrijeme počinjenja djela bio van službe te da je kazneno djelo počinio privatnim, nezakonito posjedovanim oružjem koje nikada nije bilo evidentirano kao državno niti kao službeno oružje. Slijedom navedenog, ne može se tvrditi ni da je T.B. u trenutku počinjenja kaznenog djela postupao kao predstavnik Hrvatske, obavljajući vojnu službu (*a contrario*, [Sašo Gorgiev protiv bivše jugoslavenske republike Makedonije](#), br. 49382/06, stavci 28. i 45., ECHR 2012), niti da je štetnu radnju počinio službenim oružjem koje je bilo povjereno predstavniku države (*a contrario*, [Gorovenky i Bugara protiv Ukrajine](#), br. 36146/05 i 42418/05, stavci 38. – 39., 12. siječnja 2012.). Europski sud stoga prihvaća zaključak hrvatskih sudova da je T.B. postupao kao privatna, a ne službena osoba. .

Nadalje, Europski sud je utvrdio da nadležna tijela prije događaja nisu bila obaviještena da T.B. nezakonito posjeduje oružje, niti su raspolagala informacijama koje bi upućivale na postojanje stvarnog i neposrednog rizika za život M.J.-a kojeg je T.B. usmratio automatskom puškom. Sud je stoga posebno naglasio da ovaj predmet nije usporediv sa situacijama u kojima su vlasti imale konkretna saznanja o opasnoj osobi i propustile reagirati, kao u predmetu [Bljakaj i drugi protiv Hrvatske](#) (br. 74448/12, stavak 121., 18. rujna 2014., u kojem je počinitelj bio očito duševno poremećena i opasna osoba s kojom je policija obavila razgovor ujutro na dan relevantnog događaja), niti s predmetima u kojima su postojali jasni pokazatelji opasnosti povezani s posjedovanjem oružja poput [Kotilainen i drugi protiv Finske](#) (br. 62439/12, stavci 85.–87., 17. rujna 2020.). Iako je počinitelj ranije bio osuđen za kazneno djelo nasilja, Europski sud je ocijenio da ta okolnost sama po sebi, bez dodatnih relevantnih informacija dostupnih

¹ Sažetak presude također je dostupan na [hrvatskom jeziku](#).

² Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).

³ Analiza presude dostupna je i na [hrvatskom jeziku](#).

⁴ Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).

vlastima u relevantnom trenutku, nije bila dostatna za zaključak o postojanju neposrednog rizika za život pojedinca ili općenito za javnu sigurnost.

Uzimajući u obzir i širi poslijeratni kontekst obilježen raširenim nezakonitim posjedovanjem oružja⁵, Europski sud je naglasio da se ocjena o eventualnom potrebi poduzimanja mora temeljiti na informacijama koje su vlastima bile dostupne u relevantno vrijeme, bez oslanjanja na naknadno sagledavanje događaja.

(ii) Obveza uspostave odgovarajućeg zakonodavnog okvira

Kada je riječ o upotrebi vatrenog oružja, Europski sud je ponovio da uporaba takvog oružja predstavlja aktivnost s visokim rizikom za život, zbog čega države imaju obvezu uspostaviti i učinkovito primjenjivati sustav odgovarajućih i djelotvornih zaštitnih mjera radi sprječavanja njegove zlouporabe (*Svrtan protiv Hrvatske*⁶, br. 57507/19, stavak 84., 3. prosinca 2024.). Odgovornost države primarno se treba razmatrati kroz obvezu uspostave djelotvornog zakonodavnog i institucionalnog okvira koji uređuje kontrolu oružja.

Europski sud je utvrdio da je pravni okvir Republike Hrvatske u relevantno vrijeme bio odgovarajući (vidi ranija utvrđenja u presudi *Svrtan protiv Hrvatske* br. 57507/19, stavak 87., 3. prosinca 2024.). Sud je naglasio da je zakonodavstvo zabranjivalo posjedovanje automatskog oružja te propisivalo obvezu njegove predaje nadležnim tijelima, neovisno o njegovu podrijetlu. Uz to, građanima je u više navrata omogućena dobrovoljna predaja oružja bez sankcija⁷, a u određenim razdobljima i uz novčanu naknadu⁸, dok je zadržavanje oružja kao ratnog trofeja bilo moguće samo pod strogo propisanim uvjetima⁹.

U odnosu na prigovor podnositeljica da pripadnicima vojske nije bilo izričito naređeno da predaju oružje pribavljeno tijekom rata, Sud je istaknuo da ta okolnost nije odlučna. Naime, čak i pod pretpostavkom da je počinitelj oružje pribavio na bojištu, bio je dužan postupati u skladu sa Zakonom o oružju¹⁰ te ga predati ili eventualno legalizirati pod propisanim uvjetima. Budući da to nije učinio, njegovo posjedovanje oružja bilo je nezakonito i individualno. Sud je

⁵ U tom smislu Europski sud upućuje na predmet *Svrtan protiv Hrvatske* u kojem je istaknuo da je u relevantno vrijeme, pet godina nakon završetka rata, nezakonito oružje bilo uvelike rasprostranjeno. Navedeno potvrđuje i istraživanje Centra za kontrolu pješačkog i lakog oružja za jugoistočnu i istočnu Europu prema čijim procjenama je u rukama civila bilo skoro 600 tisuća neregistriranih komada oružja, dok je prema Studiji o ubojstvima na Balkanu procijenjeno da od svih nasilnih djela počinjenih vatrenim oružjem, 64,1 % počinjeno je bez dozvole za oružje.

⁶ Analiza presude dostupna je na [web stranici Ureda zastupnice](#).

⁷ Republika Hrvatska tijekom relevantnog razdoblja provodila je niz zakonodavnih i praktičnih mjera usmjerenih na suzbijanje nezakonitog posjedovanja oružja, uključujući višestruke akcije dobrovoljne predaje oružja te kasnije i sustavne kampanje poput „**Zbogom oružje**“ i „**Manje oružja, manje tragedija**“.

⁸ Konkretno u razdoblju od 05.01.1996. do 05.01.1997. godine dragovoljna predaja oružja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava bila je moguća i uz novčanu naknadu.

⁹ **Zakon o oružju** (Narodne novine 69/1992, 26/1993, 43/1993, 29/1994, 37/1994, 108/1995, 20/1997, 27/1999, 12/2001, 19/2002, 63/2007) članak 79. st.1. Građani koji posjeduju oružje čija je nabavka, držanje i nošenje prema odredbama ovoga Zakona zabranjena, dužni su to oružje i streljivo predati nadležnom tijelu najkasnije u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

st.2. Protiv građana koji postupe prema stavku 1. ovoga članka neće se voditi kazneni niti prekršajni postupak.

st.3. Građanima koji su kao pripadnici hrvatske vojske ili policije oružje iz stavka 1. ovoga članka stekli kao ratni plijen (trofejno oružje), može se iznimno na njihov zahtjev, a na temelju odluke ministra obrane, odnosno ministra unutarnjih poslova, izdati oružni list za držanje takvog oružja kao uspomene.

¹⁰ *op. cit.*

pritom podsjetio da države uživaju određenu slobodu procjene u izboru mjera za ispunjenje pozitivnih obveza (*Ciechońska protiv Poljske*, br. 19776/04, stavak 65., 14. lipnja 2011.) te zaključio da se primjerenost zakonodavnog okvira ne može dovesti u pitanje na temelju njezinog navodnog propusta da svojim vojnicima koji su sudjelovali u ratu naredi da predaju oružje koje su uzeli s bojišta.

(iii) Zaključak

Ne utvrdivši postojanje bilo koje razumne mjere koju su mogle poduzeti domaće vlasti, a koja je mogla spriječiti konkretni događaj ili ublažiti njegove posljedice, Europski sud je zaključio da Hrvatska nije propustila ispuniti svoje pozitivne obveze koje su predviđene materijalnim aspektom članka 2. Konvencije te je zahtjev podnositeljica proglasio očigledno neosnovanim.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava